

Erhverv påvirker risiko for Alzheimers sygdom

Kasper Jørgensen

Risikoen for Alzheimer er øget for personer, som i deres job er udsat for elektromagnetiske felter, kemikalier og sprøjtemidler. Omvendt er demensrisikoen mindsket ved jobs, der er mentalt afvekslende, intellektuelt udfordrende og involverer interaktion med andre mennesker. Det viser en ny svensk metaanalyse.

Erhvervsmæssig udsættelse for elektromagnetiske felter, kemikalier og sprøjtemidler er forbundet med en øget risiko for Alzheimer i befolkningsundersøgelser. Omvendt er jobtyper, der er mentalt afvekslende, intellektuelt udfordrende og involverer hyppig interaktion med andre mennesker, knyttet til en mindsket demensrisiko.

To forskere ved Örebro Universitet i Sverige har foretaget en systematisk gennemgang af 86 epidemiologiske undersøgelser, der belyser sammenhængen mellem erhvervstype og risiko for senere udvikling af Alzheimers sygdom.

Elektromagnetiske felter

Ekstremt lavfrekvente (50-60 Hz) elektromagnetiske felter dannes af bl.a. højspændingsledninger og forskellige typer stærkstrømsinstallationer. Erhvervsmæssig eksponering for ekstremt lavfrekvente elektromagnetiske felter er forbundet med ca. 55 % øget risiko for senere udvikling af Alzheimer (konfidensinterval for relativ risiko: 1,19-2,02).

Risikoen kan være relevant for elforsyningsarbejdere, stærkstrømsingeniører og andre, der reparerer eller monterer stærkstrømsinstallationer, hvorimod almindeligt elektrikerarbejde ikke ser ud til at øge risikoen.

Risikoestimerne er baseret på metaanalyse af 15 epidemiologiske studier fra perioden 1995-2010.

Kemikalier og sprøjtemidler

Erhvervsmæssig udsættelse for kemikalier er forbundet med ca. 52 % øget risiko for Alzheimer (konfidensinterval for relativ risiko: 1,00-2,31), mens eksponering for midler til bekæmpelse af ukrudt og skadedyr (pesticider) er associeret med ca. 17 % øget risiko (konfidensinterval for relativ risiko: 0,83-1,66).

Der ses ingen risikoøgning ved eksponering for metaller.

Kognitivt krævende arbejde

Lang uddannelse, intellektuelt udfordrende jobtyper og arbejde, der medfører hyppig interaktion med andre mennesker, er forbundet med en halvering af risikoen for senere udvikling af Alzheimers sygdom (relativ risiko 0,47; konfidensinterval 0,35-0,63). Omvendt ses en øget risiko ved ingen eller kort uddannelse og meget rutinepræget arbejde.

Risikoestimerne er baseret på metaanalyse af 10 epidemiologiske studier fra perioden 1993-2012. I et af de 10 studier blev 442 nonner fra en romersk-katolsk orden i den tyske delstat Bayern fulgt i gennemsnitligt 54 år.

Resultaterne viste, at kort skolegang, og/eller ingen erhvervsuddannelse var knyttet til øget risiko for demens, hvorimod jobtyper med ledelsesfunktioner var knyttet til mindsket risiko.

Livsstil

Rapporten omtaler også en række risikofaktorer, der ikke er direkte knyttet til erhvervmæssig eksponering. Det drejer sig bl.a. om rygning, der er forbundet med ca. 79 % øget risiko (konfidensinterval for relativ risiko: 1,43-2,23) og fysisk aktivitet, der omvendt er forbundet med ca. 28 % mindsket risiko (konfidensinterval for relativ risiko: 0,53-0,98).

Resultaterne vedrørende livsstil er ikke nye, men baseres på tidligere publicerede metaanalyser.

Fakta:

- Forskningsoversigten er udarbejdet af associeret professor i neurologi og specialist i arbejds- og miljømedicin, Lars-Gunnar Gunnarsson, samt professor i statistik, Lennart Bodin.
- Rapporten indgår i en serie af systematiske reviews indenfor arbejdsmiljøområdet udgivet af Göteborgs Universitet med støtte fra arbejdsmarkedets parter via AFA Försäkring.

[Gunnarsson L-G, Bodin L. Epidemiologiskt undersökta samband mellan Alzheimers sjukdom och faktorer i arbetsmiljön. Göteborgs Universitetsbibliotek: Göteborgs Universitet, 2015 09-08-2015.](#)

[Garcia AM, Sistemas A, Hoyos SP. Occupational exposure to extremely low frequency electric and magnetic fields and Alzheimer disease: a meta-analysis. Int J Epidemiol. 2008;37\(2\):329-40](#)

[Vergara X, Kheifets L, Greenland S, Oksuzyan S, Cho YS, Mezei G. Occupational exposure to extremely low-frequency magnetic fields and neurodegenerative disease: a meta-analysis. J Occup Environ Med. 2013;55\(2\):135-46](#)

[Bickel H, Kurz A. Education, occupation, and dementia: the Bavarian school sisters study. Dementia and geriatric cognitive disorders. 2009;27\(6\):548-56](#)

[Intellektuellt krävande arbetsliv halverar risken för Alzheimer. Pressemeldelse, AFA Försäkring, 15. januar 2016](#)

Oprettet: 23. februar 2016